

Sygn. akt VIII U 414/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2018 r. w Gliwicach

sprawy S. S. (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania S. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 22 stycznia 2017 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu S. S. prawo do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z artykułem 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poczynając od dnia 1 stycznia 2017r.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 414/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 stycznia 2017 r., znak: KGE/362949/15, organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu S. S. prawa do ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu wskazał, że o nowo wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był niższy niż 250% i wyniósł zaledwie 136,67%.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony podniósł, że spełnia warunki do przeliczenia świadczenia. Domagał się przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. W uzasadnieniu wskazał, że za okresy nieudokumentowane, tj.: od 8 lipca 1954 r. do 30 listopada 1962 r., od 6 grudnia 1962 r. do 31 grudnia 1975 r. przyjął wynagrodzenie minimalne.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony S. S. urodził się (...)

Ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury górniczej od 1 stycznia 1987 r. Podstawę wymiaru świadczenia ustalono w oparciu o wynagrodzenie z okresu od maja 1986 r. do kwietnia 1987 r., a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, przed ograniczeniem do 250%, wyniósł 398,71%.

W okresie swojej aktywności zawodowej, ubezpieczony był zatrudniony w KWK (...) (od 8 lipca 1954 r. do 30 listopada 1962 r.), KWK (...) (od 6 grudnia 1962 r. do 1982 r. oraz od 19 marca 1984 r. do 31 stycznia 1986 r.), KWK (...) (od 6 lutego 1986 r. do 10 sierpnia 1988 r.). Natomiast w okresie od 17 sierpnia 1982 r. do 16 czerwca 1983 r. pobierał rentę chorobową.

Spółka (...) SA Oddział w D. nie posiada żadnej dokumentacji płacowej kolejno za lata 1954 – 1962. Nie posiada również dokumentacji płacowej (...) SA za okres sprzed 1976 r.

W dniu 10 stycznia 2017 r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury zgodnie z art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 20 stycznia 2017 r., organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej, bowiem obliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie przekroczył 250%.

W toku postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego Z. T. na okoliczność odtworzenia wynagrodzenia odwołującego za okresy nieudokumentowane w oparciu o akta osobowe, przepisy branżowe, a także na okoliczność wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w najkorzystniejszym wariantcie w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej z uwzględnieniem zarobków przypadających w części po przyznaniu świadczenia.

Za okresy nieudokumentowane, biegły w wyliczeniach wynagrodzenia uwzględnił płacę zasadniczą wynikająca z zaszerogowania określonego miesięczną stawką, wynagrodzenie z tytułu Karty Górnika, 14-tą pensję oraz deputat węglowy. Za lata 1976 -1988 (w tym także w okresie po przyznaniu emerytury) biegły uwzględnił dane z druku ZUS Rp-7. Do łącznej kwoty wynagrodzeń wliczono pełną wartość deputatów węglowych i w pełnej wysokości zasiłki chorobowe. Za lata 1959-1961 biegły uwzględnił wynagrodzenie potwierdzone wpisami do legitymacji ubezpieczeniowej.

W wyliczeniach biegły nie uwzględnił natomiast takich składników jak: indywidualne nagrody rocznie – tzw. trzynastki czy inne dodatki do pracy, takie jak np.: dodatek za pracę w nadgodzinach, dodatek za pracę w niedzielę i święta oraz w porze nocnej.

Zgodnie obliczeniami biegłego, wyliczenie podstawy wymiaru składek do przeciętego wynagrodzenia za rok kalendarzowy (w %) za cały okres pracy ubezpieczonego, przedstawia się następująco:

Rok	Wynagrodzenie (zł)	Kwota roczna przeciętnego wynagrodzenie ogłoszona za dany rok kalendarzowy (zł)	Stosunek podstawy wymiaru składek do rocznego przeciętnego wynagrodzenia (%)
1959	23 520	17 436	134,90

1960	49 385	18 720	263,81
1961	50 975	19 500	261,41
1962	40 900	20 160	202,88
1963	41 260	21 156	195,03
1964	42 880	21 792	196,77
1965	44 320	22 404	197,82
1966	46 720	23 208	201,31
1967	49 600	24 192	205,03
1968	53 560	25 272	211,93
1969	54 400	26 088	208,52
1970	61 960	26 820	231,02
1971	69 920	28 296	247,10
1972	73 520	30 108	244,19
1973	73 520	33 576	218,97
1974	104 339,35	38 220	273
1975	130 954,40	46 956	278,89
1976	81 234	51 372	158,13
1977	175 979	55 152	319,08
1978	168 759	58 644	287,77
1979	198 662	63 924	310,78

1980	203 969	72 480	281,41
1981	249 182	92 268	260,31
1982	249 528	139 572	178,78
1984	340 985	202 056	168,76
1985	583 222	240 060	242,95
1986	1 119 105	289 140	387,05
1987	1 405 346	350 208	401,29
1988	1 227 124	637 080	192,62

W najkorzystniejszej wersji, tj. z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z uwzględnieniem części zarobków przypadających po przyznaniu świadczenia, tj. **za lata od 1960 do 1961 r., od 1967 r. do 1975 r., od 1977 do 1981 oraz od 1985 r. do 1988 r.**, wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł **266,36%**, zatem były wyższy od wymaganego 250 %.

Powyższy stan faktyczny, który był w zasadzie bezsporny, Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego, pismo (...) SA z dnia 4 maja 2017 r. (k.13), pismo (...) SA z dnia 5 maja 2017 r.(k.14), opinię biegłego sądowego z zakresu rent i emerytury Z. T. z dnia 29 września 2017 r. (k.25-69).

Organ rentowy nie zakwestionował opinii biegłego sądowego.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a przez to mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego S. S. zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art.110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 j.t.).

Zgodnie z powołanym przepisem wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art.15, z uwzględnieniem art.110 ust.3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia:

- z kolejnych 10 lat kalendarzowych przypadających w ostatnich 20 latach kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie emerytury od przeliczonej podstawy,

- dowolnie wybranych przez emeryta 20 lat kalendarzowych, w których podlegał ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia o ponowne ustalenie wysokości emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art.15 ust.5, jest wyższy niż 250%.

Ustalenie wysokości emerytury w sposób wskazany powyżej może nastąpić tylko raz.

Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r.

w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011r. nr 237, poz. 1412). Rozporządzenie to w § 21 pkt 1 przewiduje, iż środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Powyższy przepis zakłada istnienie optymalnych warunków, tj. wymaga, by zachowała się dokumentacja płacowa pracodawcy. Natomiast w sytuacji, gdy nie zachowała się stosowna dokumentacja płacowa, wysokość zarobków może być ustalona na podstawie dokumentacji zastępczej z akt osobowych pracownika (np. umów o pracę, angaży, wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej oraz innych pism dotyczących zatrudnienia, które zawierają informacje o wynagrodzeniu), a także zeznań świadków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 21 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r., sygn. akt II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2006r., sygn. akt I UK 115/06, OSNP 2007/17-18/257). Niemniej jednak zarobki za poszczególne lata muszą być wykazane w sposób niebudzący wątpliwości, w ściśle określonej kwotowo wysokości. Nie jest natomiast możliwe przeliczenie wysokości emerytury w oparciu o hipotetyczne lub uśrednione wysokości zarobków. Zatem – jak już to wskazano wcześniej - kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać udowodniona w sposób bezwzględny, a tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym.

W niniejszym postępowaniu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur Z. K., który miał odtworzyć wysokości osiągnięte przez ubezpieczonego wynagrodzenia za okresy nieudokumentowane w oparciu o akta osobowe, przepisy branżowe, a także na okoliczność wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia w najkorzystniejszym wariantcie w oparciu o art. 110 a ustawy emerytalnej z uwzględnieniem zarobków przypadających w części po przyznaniu świadczenia. Z opinii tej wynika, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 najkorzystniejszych dla ubezpieczonego lat z całego okresu zatrudnienia wynosi 266,36 %. Tym samym jest on wyższy od wymaganego przepisami 250%. Organ rentowy nie wniósł do powyższej opinii żadnych zastrzeżeń.

Reasumując, skoro wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%, to ubezpieczonemu przysługuje prawo do ponownego przeliczenia pobieranej przez niego emerytury górniczej z zastosowaniem art.110a ustawy, to jest z uwzględnieniem podstawy wymiaru wyliczonej na nowo zgodnie z art.15 ustawy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku i na mocy art. 47714 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu S. S. prawo do ustalenia wysokości emerytury, zgodnie z art. 110a ustawy emerytalnej poczynając od 1 stycznia 2017 r., tj. od początku miesiąca w którym ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie emerytury.

(-) SSR del. Magdalena Kimel